

Erasmus+ projektas

# GREEN ME, GREEN FOOTPRINTS

Erasmus +



Co-funded by  
the European Union



## APIE PROJEKTĄ

Mūsų projekto tikslas – užtikrinti, kad visų amžiaus grupių mokiniai būtų informuoti apie klimato krizę formalaus ir neformalaus švietimo įstaigose, gautų informacijos apie tvarumą ir būtų skatinami elgtis atsakingiau gamtos atžvilgiu. Pasaulyje kasmet sunaudojama 5 trilijonai plastikinių maišelių, išmetama 6 trilijonai cigarečių nuorūkų, susidaro 2 milijardai tonų atliekų. Per 6 mėnesius išmetame daugiau nei 90% to, ką perkame. 50% plastiko atliekų sudaro vienkartiniai produktai. 80% jūrų atliekų yra patekusios iš sausumos, o 70% jų sudaro vienkartiniai maišeliai. Viskas, ką išmetame į aplinką, gamtoje išlieka šimtus metų. Atliekos teršia vandenį ir dirvožemį, kelia grėsmę mūsų maisto atsargoms. Iki šiol pasaulyje pagaminta iš viso 8,3 milijardo tonų plastiko, o 88% šio kiekio vis dar yra pasaulyje. Kasmet prie šio kiekio pridėsime dar 300 milijonų plastiko. Siekiame sumažinti šį procentą, gilindamiesi į bendras mūsų pasaulio ir ateities problemas, jas aptardami, mąstydami apie vietos lygmeniu įgyvendintinas priemones ir ieškant alternatyvių ekologiškų būdų veiklai vykdyti. Nors šios problemos, kenkiančios aplinkai, mažinančios gyvybinius išteklius ir turinčios neigiamą poveikį gyvenimui ir visuomenei, laikomos vietinėmis problemomis, jos auga ir sukelia globalias problemas. Be to, dėl miškų kirtimo, pernelyg intensyvios medžioklės ar taršos mirštantys gyvūnai taip pat blogina pasaulio ekologinę pusiausvyrą. Viena iš svarbiausių mūsų pareigų ir atsakomybių – sukurti sveiką aplinką ateities kartoms ir užtikrinti, kad žmonės būtų jautrūs aplinkos klausimams.

Nuoroda į projekto rezultatus: <https://green-me-green-footprints.webnode.it/>



Co-funded by  
the European Union



## PARTNERIAI

Šią partnerystę sudarė institucijos, kurios yra susirūpinusios, kad ateityje aplinkos problemos tik didės, ir ieškančios įvairių būdų, kaip apsaugoti aplinką. Esame partneriai, turintys panašius interesus ir vertybes. Projektas buvo parengtas sutelkiant patirtį, žinias, stipriąsias ir silpnąsias puses.



Graikija

ΓΥΜΝΑΣΙΟ Λ.Τ. ΚΕΡΑΣΟΧΩΡΙΟΥ  
GYMNASIO LT KERASOHORIOU



Lietuva

PANEVĖŽIO MOKYMO CENTRAS



Istituto Comprensivo  
"Cena" CERVETERI



Italija

ISTITUTO COMPRESIVO  
STATALE "CENA"



Turkija

ANKA EĞİTİM AKADEMİ



# Graikija



1 diena – 2024 m. gegužės 27 d.  
Kultūrinis ir mokslinis įvadas į  
Evrytania

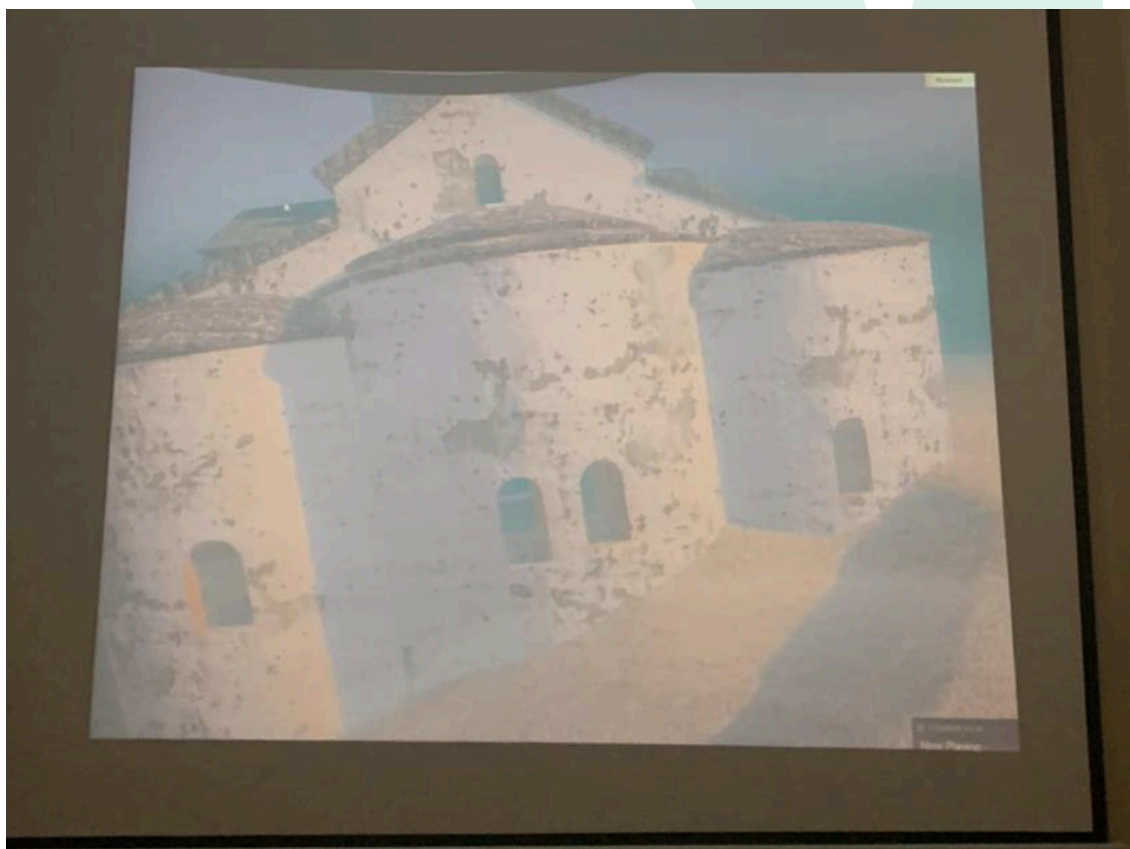
## INTERAKTYVAUS MUZIEJAUS LANKYMAS IR UŽSIĖMIMAI

Susitikimas prasidėjo apsilankymu Evrytania kultūros ir istorijos centre (KIPE / К.Ι.Π.Ε.) Karpenisi mieste, esančiame apie 600 metrų nuo miesto centrinės aikštės. Centras veikia kaip interaktyvus muziejus, kultūros ir istorijos centras, kurio tikslas – pristatyti Evrytania regiono istoriją, civilizaciją ir tapatybę pasitelkiant įtraukiančias, multimedijos ir edukacines priemones. Jis įsikūręs išskirtiniame akmeniniame pastate, atitinkančiame vietos architektūros tradicijas ir derančiame su kalnuotu regiono charakteriu. Centrą įkūrė Evrytania prefektūros administracija, siekdama suvienodinti ir modernizuoti regiono paveldo pristatymą.



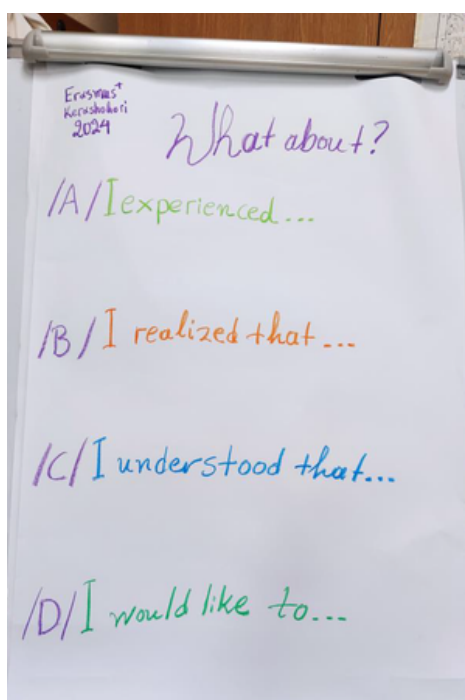


Mokytojai pirmiausiai buvo supažindinti su pagrindine ekspozicija „Evrytania lobiai“, kurioje eksponuojami Evrytania archeologinių radinių maketai (kopijos ar modeliai), archyviniai dokumentai, istoriniai objektai ir multimedijos interpretacijos. Istorinis pasakojimas, kuris prasidėjo nuo senovės ir baigėsi naujesne šiuolaikine istorija, supažindino lankytojus su Evrytania istorija. Jie galėjo paspausti eksponatų jutiklinius ekranus ir gauti papildomą informaciją, naudodami papildytą realybę, virtualią realybę ir interaktyvius ekranus, kurie sugrąžino į Evrytania praeitį. Mokytojai, dėvėdami VR akinius, buvo įtraukti į regiono geografinį ir istorinį kontekstą, geriau susipažindami su tokiomis vietomis kaip Manolio tiltas, Episkopi bažnyčia (paskendusį Kremasta ežere) ir Kefalovriso mūšis.





Ekskursijos po muziejų pabaigoje mokytojai buvo paprašyti užrašyti savo jausmus ir įspūdžius apie ką tik įvykusį kultūrinį vizitą. Tai buvo atsiliepimai apie muziejuje vykdytas veiklas, suteikę partneriams naudingos informacijos, kuri vėliau panaudota projekte.





# KULTŪRINIS PASISVEIKINIMO RENGINYS, SEMINARAS IR DARBO GRUPĖ

Atvykę į Kerasochori, mokiniai svečius pasveikino tradiciniais graikų šokiais, suteikdami jiems galimybę susipažinti su graikų kultūra. Mokiniai šoko ir dainavo tradicines Evrytania regiono dainas. Svečiai ne tik puikiai praleido laiką, bet ir turėjo progą susipažinti su tradicinėmis graikų melodijomis bei pamatyti, kiek panašios yra skirtingų šalių muzikos.





Vėliau svečiams mechanikos inžinierius surengė pristatymą tema „Hydroenergetinė aplinkos inžinerija ir skysčių istorija“. Jiems buvo papasakota apie protingo vandens naudojimo svarbą siekiant gaminti švarią energiją ir saugoti aplinką. Pristatyme buvo paašškinta, kad hidroenergetinė aplinkos inžinerija derina mokslą ir technologijas, kad būtų galima projektuoti sistemas, pavyzdžiui, užtvankas ir turbinas, kurios vandens judėjimą paverčia elektra, taip pat valdyti upes ir užkirsti kelią taršai. Tuo pačiu metu skysčių istorija parodo, kaip žmonės naudojo ir tyrinėjo vandenį per amžius – nuo senovinių drėkinimo kanalų ir akvedukų iki šiuolaikinių hidroelektrinių. Taigi, lankytojai įsitikino, kad vandens galios supratimas padeda kurti tvarius energijos sprendimus ir rūpintis vertingiausiu mūsų planetos ištekliumi.





Pabaigoje mokytojams buvo padovanotos trys turbinų kopijos – po vieną kiekvienai dalyvavusiai mokyklai – kaip dovana, kad jie prisimintų vandens naudą mūsų planetos tvarumui. Turbinos - generatorių modeliai, atspindintys tikrąsias hidroelektrinėje naudojamų turbinų funkcijas.





# APSILANKYMAS KARPENISSI KALNŲ MUZIEJUJE

Po tradicinių pietų dalyviai grįžo į Karpenisį, kur aplankė Kalnų muziejų. Pirmasis ir vienintelis kalnų muziejus Graikijoje negalėjo būti niekur kitur, tik Karpenisyje. Jis įsikūręs akmeniniame pastate, pastatytame dėka draugų ir sportininkų, kurie pasižymėjo alpinistikoje ir kitose kalnų sporto šakose, aukomis. Čia lankytojai susipažino su alpinistų ir slidininkų istorija, apžiūrėdami įspūdingus eksponatus, pavyzdžiui, daiktus iš pirmosios graikų ekspedicijos, užkariavusios aukščiausią pasaulio viršūnę.

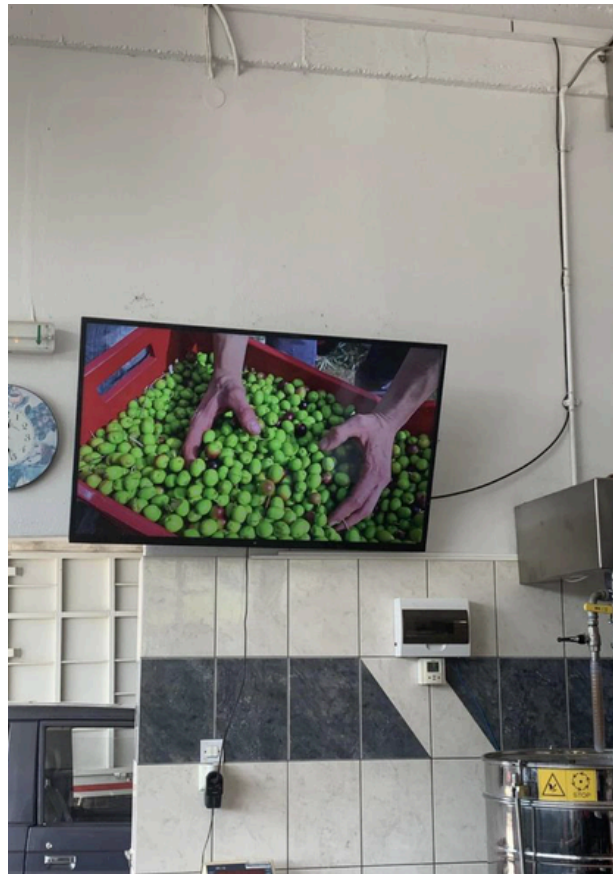




2 diena – 2024 m. gegužės 28 d.  
Aplinkosauginis sąmoningumas ir  
vietinė gamyba

# APLANKYMAS VIETINĖJE SERTIFIKUOTOJE ALIEJAUS PERDIRBIMO GAMYKLOJE

Antrą dieną buvo surengtas vizitas į sertifikuotą aliejaus perdirbimo gamyklą, kur lankytojai galėjo stebėti tvarų maisto gamybos procesą kalnuotoje vietovėje. Šioje nedidelėje alyvuogių spaudykloje svečiai pamatė, kaip vietos žemės ūkis ir tvarios maisto sistemos yra susiję, ir įsitikino, kokį svarbų ekonominį vaidmenį atokiose vietovėse atlieka nedidelės spaudyklos. Jie taip pat paragavo čia gaminamo aukštos kokybės aliejaus ir pasinaudojo proga jo įsigyti.





## EKSKURSIJA GAMTOJE

Projekto dalyviai tyrinėjo įspūdingą Bouzonikos tarpekį, esantį vakarinėje Agrafo savivaldybės pusėje, tarp Valaora ir Topoliana kaimų, palei Granitziotis upę, kuris yra nauja lauko atrakcija, puikiai atspindinti Evrytania gamtos laukinį žavesį. Apsuptas nepaliestų kraštovaizdžių, kristaliniškai švarių vandenų ir vertikalių uolų formų, tarpekis dalyviams suteikė tiek nuotykių, tiek ir mokomąją patirtį.

Mokytojai vaikščiojo takais, grožėjosi geologinėmis formomis ir sužinojo apie vietinę ekosistemą, kuri klesti šioje švarioje ir nepaliestoje aplinkoje. Ši patirtis suteikė idealias sąlygas aplinkos stebėjimui ir komandinio darbo veiklai, o įspūdingi gamtos vaizdai įkvėpė mintis apie žmogaus ir gamtos harmoniją.





3 diena – 2024 m. gegužės 29 d.  
Energija, klimato kaita ir istorija po  
vandeniu

## PASKAITA IR SEMINARAS APIE KREMASTA HIDROELEKTRINĖS UŽTVANKOS POVEIKĮ APLINKAI

Trečiąją LTT susitikimo dieną dalyviai dalyvavo Atėnų žemės ūkio universiteto profesoriaus paskaitoje AUA miškininkystės katedroje Karpenissi mieste apie didžiausios Graikijoje Kremasta hidroelektrinės užtvankos poveikį aplinkai ir klimatui. 1965 m. pastatyta užtvanka Acheloos, Agrafiotis ir Tavropos upių santakoje suformavo Kremaston ežerą, kuris smarkiai pakeitė regiono mikroklimatą.

Profesorius paaiškino, kad dėl didelio ežero paviršiaus ploto žiemos tapo šiltesnės, o vasaros – drėgnesnės, padidėjo vietinis rūkas ir rasa. Vėjo ir drėgmės pokyčiai suformavo naują mikroklimatą, o potvyniai pakeitė dirvožemio drėgnumą ir gruntinį vandenį. Nors projektas teikia atsinaujinančią energiją, jis taip pat užtvindė kaimus ir ekosistemas, įskaitant istorinę Episkopi Mergelės Marijos vienuolyną.

Susitikime buvo pažymėta, kaip technologijų pažanga veikia gamtos pusiausvyrą, ir akcentuota nuolatinio stebėjimo bei tvaraus valdymo būtinybė. Svečiai įgijo vertingų žinių apie tai, kaip žmogaus veikla, energijos gamyba ir aplinkos apsauga turi sudaryti harmoniją.



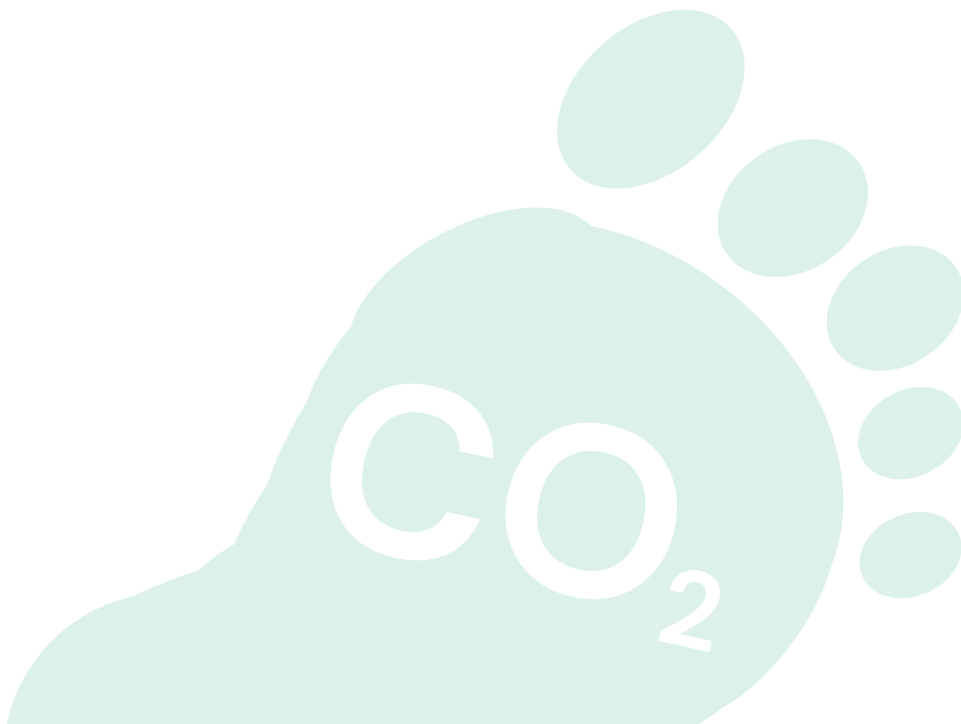


## «Cremaston Dam: social and cultural ecology (socio-spatial effects) of the natural upland area after its construction»

ERASMUS LTT Project meeting 2024 KERASOHOI



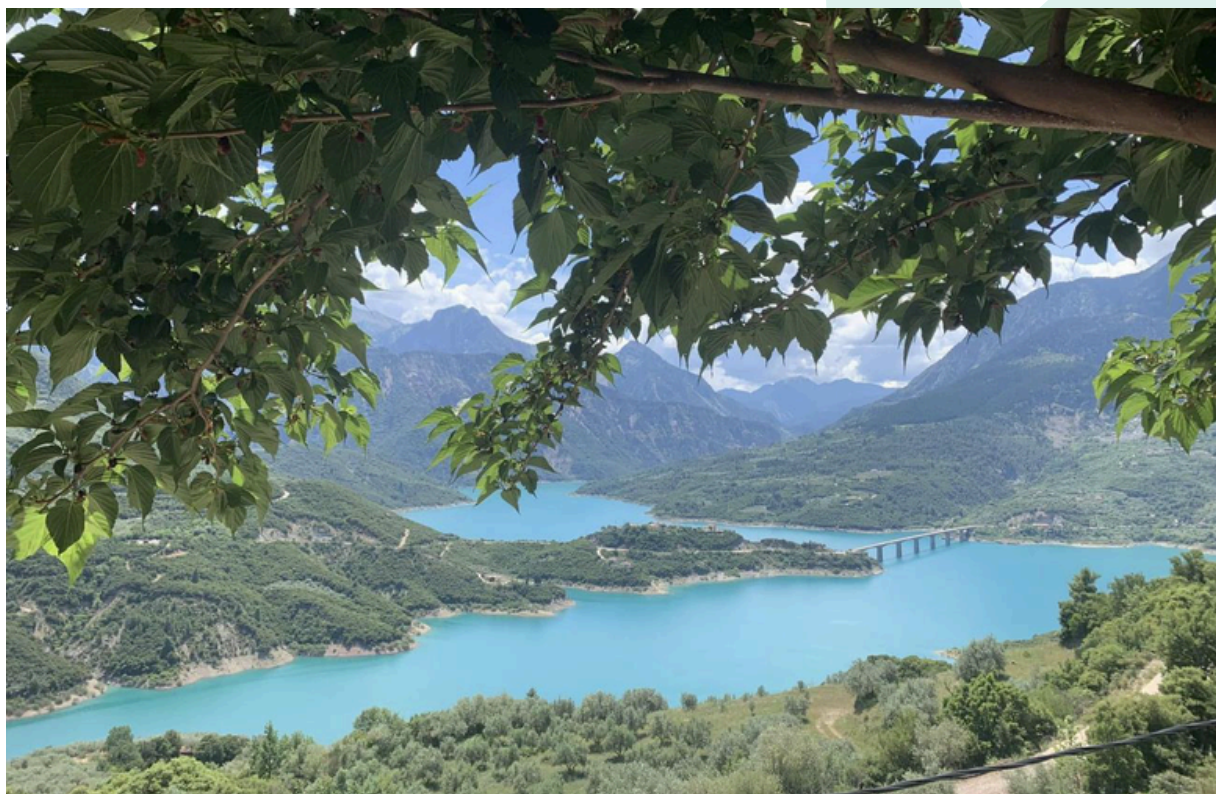
LAPPA VASILIKI  
AUA - FORESTRY DEPARTMENT  
AGROFORESTRY & FOREST SOIL LABORATORY  
KARPENISI, GREECE





# APLANKYMAS KREMASTA HIDROELEKTRINĖJE IR EDUKACINĖ KELIONĖ LAIVU PO KREMASTON EŽERĄ

APo paskaitos grupė apsilankė hidroelektrinėje ir 30 minučių plaukė laivu Kremaston ežeru. Kelionė apėmė istorinę ekskursiją po ežerą ir nuskendusį Bizantijos Episkopi Mergelės Marijos vienuolyną (VI a.), kuris dabar guli po vandeniu. Ekskursija apjungė aplinkos pažinimą su kultūrine refleksija, iliustruodama technologijų ir gamtos sąveiką.





# AGRAFOS SAVIVALDYBĖS SURENGTI OFICIALŪS PIETŪS

Diena baigėsi pietumis vietos restorane, kuriuose dalyvavo Agrafos savivaldybės atstovai, kurie šiltai pasveikino dalyvius ir pasiūlė tradicinius patiekalus. Savivaldybės surengti pietūs simbolizavo svetingumą ir bendradarbiavimą, būdingus šiam regionui.

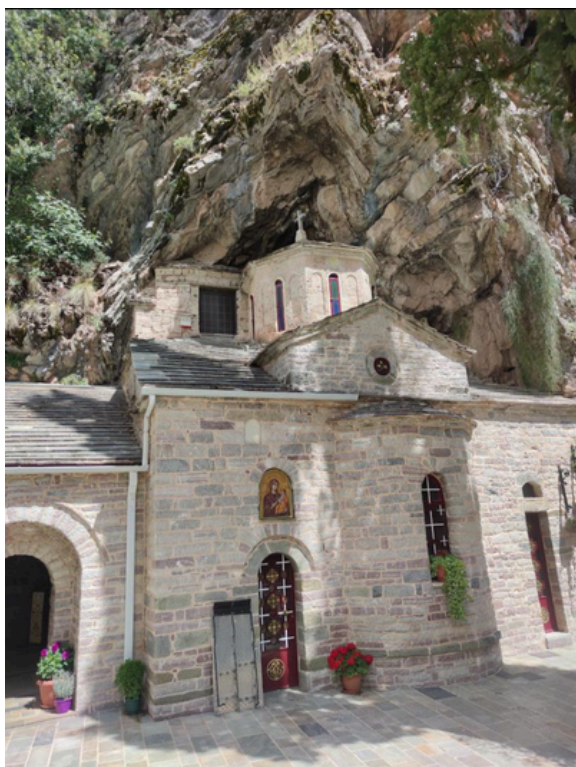




4 diena – 2024 m. gegužės 30d.  
Tikėjimas, tradicijos ir gamtos  
stebuklai

## EVRYTANIJOS DVASINIO IR GAMTOS PAVELDOS TYRINĖJIMAS

Paskutinė lauko veiklų diena apjungė dvasinio paveldo, vietos amatų ir aplinkos tyrinėjimo elementus. Dalyviai pirmiausia aplankė istorinį Prousos vienuolyną, vieną iš labiausiai gerbiamų ortodoksų piligrimystės vietų centrinėje Graikijoje. Pastatytas ant stačios uolos, iš kurios atsiveria vaizdas į tarpeklių, vienuolynas suteikė įžvalgų apie bizantinę architektūrą, vienuolišką gyvenimą ir regiono religines tradicijas. Mokiniai sužinojo apie stebuklingą Prouso Dievo Motinos ikoną, kuri per visą istoriją buvo Evrytania gyventojų tikėjimo ir apsaugos simbolis.





Kita stotelė buvo garsioji Stremmenos mėsinė, tarptautiniu mastu pripažinta dėl natūraliai brandintų ir be cheminių priedų vytintų mėsos gaminių, ypač dėl apdovanojimus pelniusio prosciutto. Lankytojai stebėjo, kaip tradicinės žinios ir tvarūs metodai derinami su šiuolaikiniais higienos standartais, iliustruojant ryšį tarp vietos ekonomikos, gastronomijos ir pagarbos aplinkai.

Po to grupė išsiruošė į žygį į Juodąją urvą, įspūdingo gamtos grožio vietą, apsuptą tankių miškų, šaltinių ir kalkakmenio uolų. Trumpas žygis derino fizinį aktyvumą su aplinkosaugos švietimu, leidžiant dalyviams įvertinti Evrytania biologinę įvairovę ir jos nepalietų kraštovaizdžių apsaugos svarbą.

Diena baigėsi atsisveikinimo pietumis vietiniame restorane, kur buvo patiekiami tradiciniai Evrytania patiekalai. Pietūs atspindėjo graikų svetingumą ir tarpkultūrinę draugystę, žymėdami džiaugsmingą mokymosi patirties pabaigą ir palikdami visiems ilgalaikius prisiminimus apie gamtą, kultūrą ir bendruomenės dvasią.





5 diena – 2024 m. gegužės 31 d.  
Refleksija ir uždarymas

## GALUTINIS VERTINIMAS IR SERTIFIKATŲ ĮTEIKIMO CEREMONIJA

Paskutinę LTT susitikimo dieną dalyviai susirinko sertifikatų įteikimo ceremonijai ir įvertinimo sesijai, kuri oficialiai užbaigė Erasmus+ mobilumo programą Graikijoje. Kiekvienas dalyvis gavo sertifikatą, patvirtinantį dalyvavimą visose savaitės metu vykusiose švietimo, kultūros ir aplinkos apsaugos veiklose.





Visi dalyvavę mokytojai užpildė vertinimo formas, pateikdami atsiliepimus apie programos organizavimą, turinį ir poveikį. Po to vykusioje refleksyvioje diskusijoje visi galėjo pasidalinti asmenine patirtimi ir įžvalgomis, įgytomis per tarpkultūrinį bendradarbiavimą, komandinį darbą ir praktinį aplinkos mokymąsi.

Mokytojai pasidalino, kaip projektas pagerino jų bendravimo, skaitmenines ir aplinkosaugos kompetencijas, taip pat padidino jų supratimą apie Europos kultūrų įvairovę ir tvarų gyvenimo būdą. Sesija baigėsi padėkomis, patvirtinančiomis bendradarbiavimo, draugystės ir mokymosi visą gyvenimą vertybes, kurios yra Erasmus+ programos esmė.





## EDUKACINĖ NAUDA

LTT susitikimas Graikijoje sėkmingai suderino patirtinį mokymąsi, kultūrinę pažintį ir aplinkosaugos švietimą, suteikdamas dalyviams turtingą ir daugialypę patirtį. Tiesiogiai bendraudami su gamta, vietos bendruomenėmis ir mokslo ekspertais, mokiniai įgijo gilesnį supratimą apie tvarumą, inovacijas ir tarpkultūrinį bendradarbiavimą.

Kiekviena veikla – nuo paskaitų ir ekskursijų iki pėsčiųjų maršrutų, aplinkosaugos dirbtuvių ir kulinarinių atradimų – skatino komandinį darbą, kūrybiškumą ir pagarbą kultūrų įvairovei. Dalyviai sužinojo, kad aplinkos apsauga reikalauja ne tik žinių ir įgūdžių, bet ir empatijos, bendradarbiavimo ir bendros atsakomybės jausmo.

Mobilumas sustiprino pagrindinę projekto žinią: kad maži, sąmoningi veiksmai palieka reikšmingus „žalius pėdsakus“ mūsų planetoje ir mūsų sąmonėje, įkvepia tvarius įpročius ir mokymąsi visą gyvenimą už šalies ribų.





# Lietuva



## SUSITIKIMAS LIETUVOJE

2025 m. balandžio 8–10 dienomis Lietuvoje, Panevėžio mokymo centre, vyko tarptautinio projekto „Green Me Green Footprints“ partnerių susitikimas. Į mobilumo veiklas susirinko mokiniai ir mokytojai iš Lietuvos, Graikijos, Turkijos ir Italijos, siekdami kartu mokytis, dalintis patirtimi ir stiprinti aplinkosauginį sąmoningumą.

Pirmąją susitikimo dieną vyko susipažinimo veiklos („Ice-breaking activities“). Dalyviai dalyvavo įvairiuose žaidybinuose užsiėmimuose, kurie padėjo geriau pažinti vieniems kitus, užmegzti draugišką atmosferą ir sukurti komandos dvasią. Šios veiklos skatino bendradarbiavimą, kūrybiškumą ir kultūrinį atvirumą, kurie buvo svarbūs viso projekto metu.

Šis susitikimas tapo prasmingu žingsniu projekto įgyvendinimo kelyje, sustiprino partnerystės ryšius tarp šalių ir įkvėpė dalyvius toliau kurti žalesnę, atsakingesnę ateitį.





## KREKENAVOS LANKYTOJŲ CENTRE

Mokiniai ir mokytojai lankėsi Krekenavos regioninio parko lankytojų centre, kur sužinojo apie šio parko gamtos ir kultūros paveldo vertybes bei lankytinas vietas.

Centro ekspozicija, kurios tema – „Nevėžio upės senvagių įvairovė“, vaizdžiai ir informatyviai supažindina su Nevėžio vidurupio kraštovaizdžiu, natūraliomis pievomis, senvagėmis ir užutekiais.





Ekspozicijoje taip pat pristatoma parko augalija, gyvūnija bei žmonių veiklos pėdsakai – kaimai, vandens malūnai ir vietos kultūros vertybės.

Lankytojams gidas papasakojo ir apie parke esantį stumbryną.

Apsilankymo metu mokiniai ne tik sužinojo apie Nevėžio upės slėnio ekosistemą, bet ir suvokė, kaip svarbu saugoti gamtą, tausoti jos išteklius.





# MOKOMASIS-PAŽINTINIS „GIRINIO TAKAS”

Mokiniai ir mokytojai leidosi į pažintinį žygį, kurio metu natūralioje aplinkoje susipažino su mišku, jo struktūra, augalais, gyvūnais bei miško priežiūros darbais. Dalyviai sužinojo, kaip tvarkomi miškai, kodėl svarbu išlaikyti gamtos pusiausvyrą ir kaip atsakingas žmogaus elgesys padeda išsaugoti biologinę įvairovę.

Visa informacija buvo pateikta penkiose pažintinio tako stotelėse, kuriose mokiniai galėjo stebėti miško ekosistemos gyvybę, sužinoti apie skirtingus medžių aukštus, miško dirvožemio reikšmę, gyvūnų gyvenamąsias vietas ir žmogaus veiklos poveikį gamtai.

Tako pabaigoje, Girinio namelyje–pavėsinėje, eksponuojamos miško žvėrių ir paukščių nuotraukos, taip pat jaunųjų miško lankytojų piešiniai ir kūrybiniai darbai, atspindintys jų įspūdžius bei gamtos grožio suvokimą. Ši išvyka tapo puikia proga ne tik gilinti ekologines žinias, bet ir ugdyti pagarbą gamtai, skatinti atsakingą elgesį aplinkoje bei stiprinti bendruomeniškumo jausmą tarp mokinių ir mokytojų.





## PAŠILIŲ STUMBRYNAS

Mokiniai ir mokytojai lankėsi Pašilių stumbryne, kuris yra viena įspūdingiausių vietų Panevėžio rajone. Čia gyvena didžiausi Europos žvėrys – Lietuvos stumbrai, įrašyti į Tarptautinę Raudonąją knygą kaip saugoma ir nykstanti rūšis.

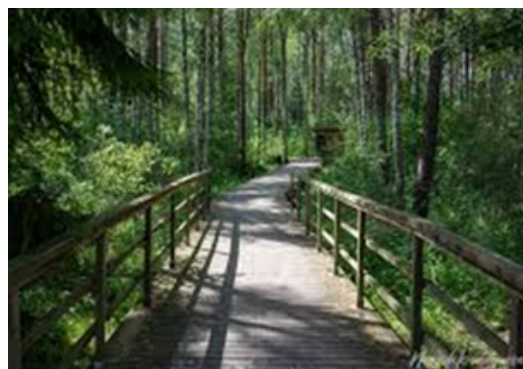
Daugelį metų buvo manyta, kad dėl žemdirbystės plėtros, medžioklės ir kitų žmogaus veiklos veiksnių stumbrai Lietuvoje išnyko visam laikui. Tačiau dėka atkūrimo programos šiandien Pašilių miške laisvai ganosi daugiau kaip 200 stumburų, o jų populiacija nuolat didėja.



Pirmieji du stumbrai – Motok ir Moda – buvo atvežti iš Rusijos Prioksko rezervato 1969 metais. Po kelerių metų, 1971-aisiais, Moda atsivedė pirmąjį stumbriuką – Girinį. Nuo to laiko Pašilių stumbryne gimstantiems stumbriukams pagal tarptautinį susitarimą suteikiami vardai, prasidedantys skiemeniu „Gi“, pavyzdžiui, Girinis, Gintaras ar Gija.

Mokiniai ir mokytojai turėjo galimybę iš arti pamatyti šiuos įspūdingus gyvūnus, sužinoti apie jų gyvenimo būdą, mitybą, elgesį bei stebėti, kaip stumbrai taikiai sugyvena su kitais aptvare gyvenančiais gyvūnais.

Šalia stumbryno įrengtas pažintinis miško takas, vedantis per Pašilių miško teritoriją. Keliaudami juo, mokiniai ir mokytojai susipažino su miško augalija, gyvūnija, dirvožemio sandara, sužinojo, kaip tvarkomi ir prižiūrimi miškai bei kaip svarbu elgtis atsakingai gamtoje.





# PAŽINTINIS SU LIETUVOS SOSTINE – VILNIUMI

Norėdami geriau pažinti Lietuvą, projekto dalyviai lankėsi Lietuvos sostinėje – Vilniuje. Vizito metu svečiai susipažino su miesto istorija, kultūra ir architektūra, aplankė Vilniaus katedrą – vieną svarbiausių šalies religinių ir istorinių simbolių.

Didelį įspūdį paliko apsilankymas Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rūmuose, kurie po atkūrimo tapo naujam gyvenimui prikeltu valstybingumo, galios ir paveldo simboliu.

Be šių vietų, projekto dalyviai aplankė ir kitas istorinės bei kultūrinės reikšmės vietas sostinėje: Gedimino pilies bokštą, Aušros vartus, Senamiestį, įtrauktą į UNESCO pasaulio paveldo sąrašą, bei modernų miesto centrą, atspindintį šiuolaikinės Lietuvos veidą.

Ekskursijos metu mokiniai ir mokytojai turėjo progą geriau suprasti Lietuvos istoriją, tradicijas ir kultūrinį paveldą, o taip pat pamatyti, kaip istorinis palikimas darniai dera su tvarios, šiuolaikinės valstybės vizija.





## PAŽINTIS SU SENĄJĄ LIETUVOS SOSTINE - TRAKAIS

Projekto dalyviai turėjo galimybę aplankyti Trakus – unikalų Lietuvos miestą, garsėjantį savo istoriniu ir gamtiniu paveldu. Jie apsilankė garsiojoje Trakų salos pilyje – akmeninėje gotikinėje tvirtovėje, pastatytoje vienoje iš daugiau nei dvidešimties Galvės ežero salų. Strategiškai svarbi pilies vieta šimtmečius saugojo ją nuo priešų puolimų – ji buvo ne tik kunigaikščio rezidencija, bet ir svarbus išdas bei kalėjimas.



Trakai žavi ne tik savo istorine reikšme, bet ir išskirtine gamta. Miestą supa trys dideli ežerai su daugybe salų, pusiasalių ir vaizdingų krantų. Tai gamtos oazė, kurioje dera žmogaus sukurtas paveldas ir natūralus kraštovaizdis.

Projekto dalyviai turėjo progą ne tik susipažinti su Trakų istorija, bet ir atkreipti dėmesį į gamtos apsaugos svarbą. Trakų regioninio parko teritorija skatina atsakingą poilsį ir tvarų santykį su aplinka, primindama, kad kultūros paveldas ir gamta – tai neatsiejamos mūsų tapatybės dalys, kurias būtina saugoti ateities kartoms.





## EDUKACINĖ PATIRTIS ENERGETIKOS IR TECHNIKOS MUZIEJUJE

Projekto dalyviai taip pat apsilankė Energetikos ir technikos muziejuje, įsikūrusiame buvusioje Vilniaus pirmojoje elektrinėje. Tai vieta, kur praeitis susitinka su ateitimi, o lankytojai gali pažinti, kaip vystėsi energetika ir technologijos – nuo pirmųjų garo mašinų iki šiuolaikinių tvarios energijos sprendimų.

Didžiausią įspūdį paliko „Transformacijos salė“ – interaktyvi erdvė, kurioje galima praktiškai išbandyti įvairius energijos virsmo principus, stebėti, kaip mechaninė energija virsta elektra, ir suprasti, kokią įtaką energijos gamyba turi aplinkai bei klimatui. Ši salė skatina domėtis atsinaujinančiais energijos šaltiniais ir tvariu požiūriu į technologijas.



Ypatingas muziejaus akcentas – „Tesla“ šou. Tai įspūdingas aukštos įtampos elektros reginys, kuriame demonstruojamas Nikolos Teslos transformatoriaus veikimas. Žybsintys elektros išlydžiai ne tik sužadina smalsumą, bet ir primena, kokia galinga bei pavojinga gali būti energija, jei su ja nesielgiama atsakingai.

Šis patyrimas ne tik suteikė žinių, bet ir skatino dalyvius susimąstyti apie tvarų energijos naudojimą, atsakingą vartojimą bei žmogaus kūrybiškumo svarbą ieškant sprendimų darniai ateičiai.



CO<sub>2</sub>





Italija



2024 m. balandžio 8 d.

## PRISISTATYMO IR LEDLAUŽIO VEIKLOS

Pirmąją dieną, partneriams atvykus, mokinių grupė pasveikino populiariu itališku dainos atlikimu.

Tada mokyklos laboratorijoje italų grupė pristatė savaitės programą, įskaitant informaciją apie netoliese esančias saugomas teritorijas. Po to partnerių komanda pristatė savo mokyklas ir šalis, siekiant susipažinti su keturių šalių kultūra.

Grupė mokinių lydėjo komandas lankantis mokykloje. Dayviai galėjo susitikti su mokyklos mokytojais ir kitais IC Cena darbuotojais. Jie taip pat susitiko su keliomis pradinės ir vidurinės mokyklos klasėmis.

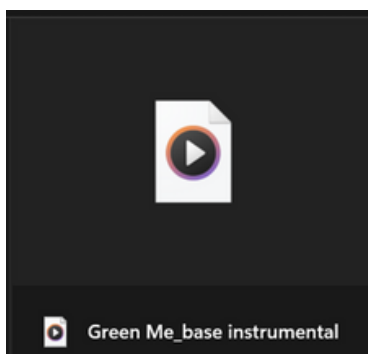


Mokiniai dalyvavo keliose ledlaužio veiklose mokyklos sporto salėje: jie žaidė mišriose komandose, prieš tai gavę trumpą žaidimo instruktažą. Pietūs buvo paruošti ir pasiūlyti priimančių šeimų. Visi turėjo galimybę pasimėgauti įvairiais tradiciniais itališkais patiekalais.



## PROJEKTO HIMNAS

Per savaitę buvo suplanuota keletas repeticijų: mokiniai ir mokytojai iš Graikijos, Lietuvos ir Turkijos kartu repetavo kaip choras ir sudainavo iš anksto gautą himną.



### GREEN ME - GREEN FOOTPRINTS

The world is calling us  
oh yeah Green me, Footprints

Look at the stars in the sky  
Clean the air we breathe  
Don't pollute anymore  
Tonight

Getting up in the morning  
Being aware of the danger  
You're gonna gang the Planet  
When you're walking the Earth  
When you're tracing our steps

Like diamonds on the ground  
we will enlighten  
jazzin' walking, and leaving  
green footprints

That's what I'm gonna do  
Green me, green me

The world is calling us  
oh yeah Green me, Footprints  
Look at the stars in the sky  
Clean the air we breathe  
Don't pollute anymore  
Tonight

} 2

When you're walking on the Earth  
Like a diamond on the ground  
Being aware of the danger  
Tears and cries from the world  
Blood red sky over us

That's what I'm gonna do  
Green me, green me

The world is calling us  
oh yeah Green me, Footprints  
Look at the stars in the sky  
Clean the air we breathe  
Don't pollute anymore  
Tonight

Look the stars in the sky  
Don't pollute anymore

The world is calling us  
oh yeah Green me, Footprints

} 2  
Look at the stars in the sky  
Clean the air we breathe  
Don't pollute anymore  
Tonight

Don't pollute anymore... oh yeah  
Don't pollute anymore... oh yeah



2024 m. balandžio 8 d.

# KONFERENCIJA APIE APLINKĄ MĄSTYK GLOBALIAI, VEIK LOKALIAI



Konferencijoje buvo aptariamos tokios temos kaip ekologinis pėdsakas, tvarus vystymasis, klimato krizė, atsinaujinančioji energija ir žiedinė ekonomika. Konferenciją vedė ekspertas dr. Girardi iš asociacijos „Scuolambiente“.

Ši veikla sustiprino mokinių sąmoningumą aplinkos apsaugos klausimais ir paskatino juos pagalvoti apie praktinius veiksmus, kuriais būtų galima skatinti tvarumą kasdieniame gyvenime.



2024 m. balandžio 9 d.

# ŽALIOJI LABORATORIJA

Visa komanda dalyvavo žaliosios laboratorijos veikloje.

Bendradarbiaujant su Cerveteri vidurinės mokyklos moksleiviais, dalyviai turėjo galimybę susipažinti su inovatyviais aplinkosaugos projektais įvairiuose ekonomikos sektoriuose.

Veiklos metu visi dalyviai aktyviai įsitraukė į diskusiją, kuri skatino kritinį mąstymą ir gilesnį požiūrį į tvarius sprendimus. Seminaras skatino įvairaus amžiaus moksleivių bendradarbiavimą ir padėjo jiems geriau suprasti, kaip inovacijos gali prisidėti prie aplinkos tvarumo.



# SEMINARAI

**Kahoot:** iššūkis, pagrįstas aplinkos tvarumu, kurio metu jie galėjo refleksuoti, suprasti, taikyti kritinio mąstymo strategijas ir bendradarbiavimo metodikas.

**Spike:** Naudodami LEGO SPIKE, mokiniai mokėsi tvarumo, taikydami savo asmeninius įgūdžius, dalydamiesi jais grupėse, kurdami strategijas, stiprindami komandą, ugdydami kūrybiškumą ir problemų sprendimo gebėjimus.

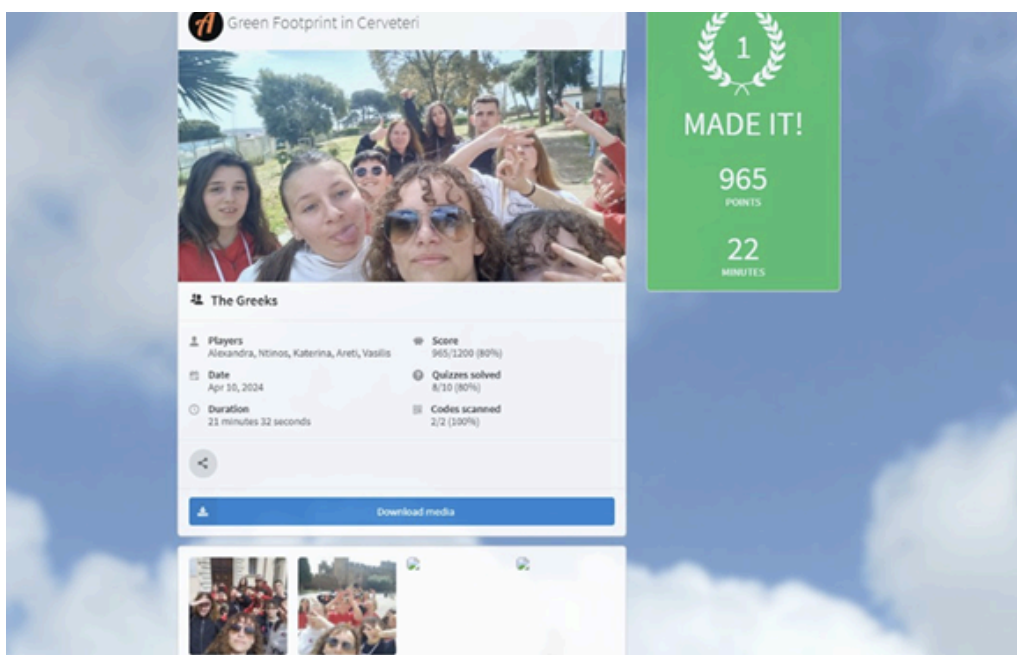


2024 m. balandžio 10 d.

## KULTŪRINĖ VEIKLA CERVETERI

Vietos kultūrinei veiklai skirtą dieną mokiniai galėjo išbandyti ir papildyti savo žinias apie aplinką bei susipažinti su senovės pasauliu. Jie aplankė Cerveteri nekropolį ir Etruskų muziejų, kur susipažino su vietos istorija ir tradicijomis. Tuo pačiu jie dalyvavo lobio paieškose, siekiant sujungti kultūrinį paveldą su aplinkos tvarumu, skatinant tyrinėti Cerveteri šaknis ir kartu mąstyti apie tai, kaip apsaugoti ir išsaugoti jo gamtos ir istorines vietas. Jie išmoko vertinti gamtos ir istorijos apsaugos svarbą, dirbdami kartu tarptautinėse komandose. Mokytojams tai buvo proga pasidalinti idėjomis, palyginti ugdymo metodus ir patirti visiems įtraukią mokymosi patirtį.





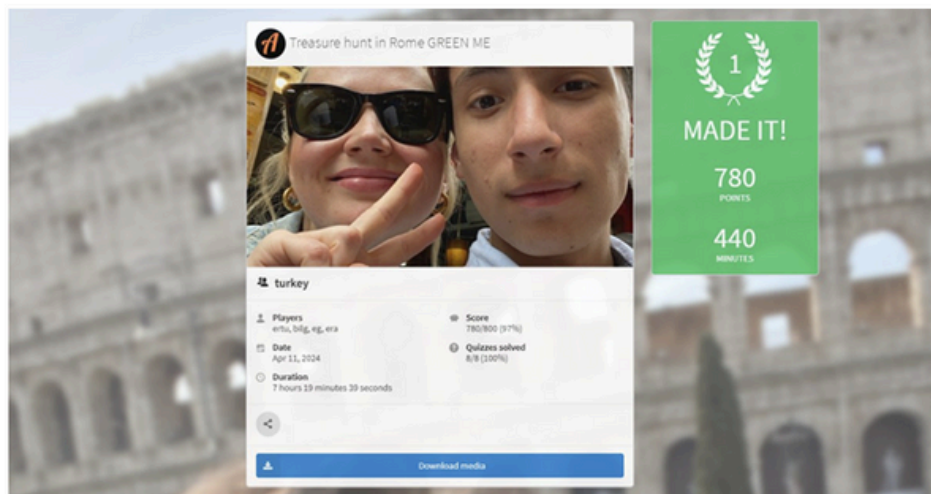
2024 m. balandžio 11 d.

## KULTŪRINĖS VEIKLOS ROMOJE

Organzuotas kultūrinis vizitas Romoje su aktyviomis ir komandos formavimo veiklomis.

Dalyviai aplankė Koliziejų, Imperatoriškuosius forumus, Panteoną, Trevi fontaną, Ispanijos laiptus ir Navonos aikštę. Mokiniai dalyvavo žaidime su kultūriniais klausimais, naudojant Actionbound, o mokytojai galėjo išmokti naudotis šiuo jiems nauju įrankiu. Mokytojai, kurie nebuvo susipažinę su šiuo įrankiu, parodė didelį susidomėjimą. Jie galėjo pamatyti, kaip mokymasis per lobio paiešką skatina aktyvų dalyvavimą, bendradarbiavimą ir smalsumą. Ši strategija paverčia mokymosi procesą įdomia patirtimi, kai tiek mokiniai, tiek mokytojai gali įdomiai ir prasmingai įgyti naujų žinių.





2024 m. balandžio 12 d.

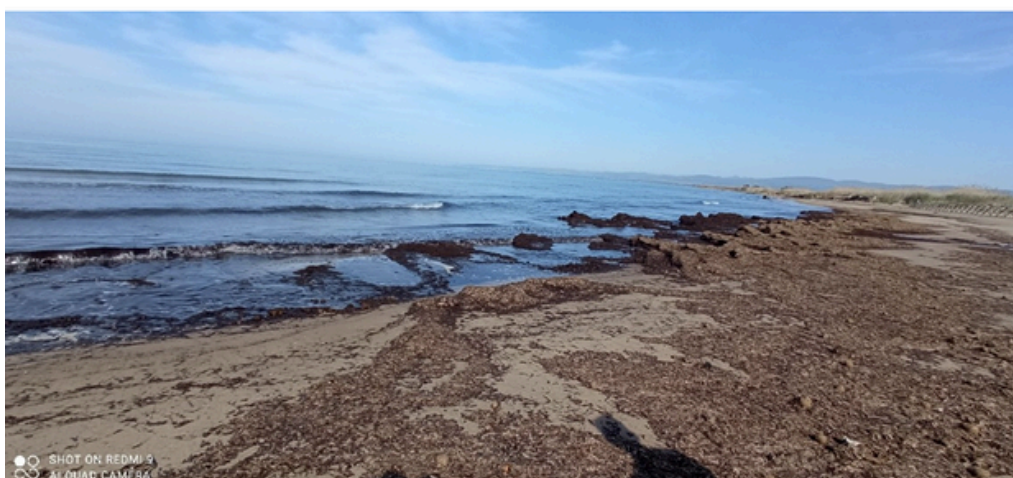
## ŽALIOJI VEIKLA VIETOVĖJE

Penktą dieną grupė aplankė Torre Flavia saugomą teritoriją. Ekspertai jiems parodė vietos florą ir fauną. Torre Flavia yra šlapžemė netoli paplūdimio, kurioje gyvena daugybė įvairių augalų ir gyvūnų rūšių, ypač migruojančių paukščių. Ši vieta vaidina svarbų ekologinio švietimo ir biologinės įvairovės išsaugojimo vaidmenį.



Be įprastinių veiklų, susijusių su įvairių migruojančių rūšių identifikavimu ir migracijos modelių paaiškinimu, grupė dalyvavo eksperto vedamoje paukščių žiedavimo sesijoje. Jis taip pat paaiškino mokiniams, kaip visame pasaulyje sekami ir tiriama paukščių migracijos maršrutai.

Reflektuojant į šią veiklą, mokiniai buvo paprašyti sukurti vaizdo įrašą arba fotoknygą, naudojant aplankytos vietos nuotraukas, siekiant populiarinti šią teritoriją.



# SVEIKINIMAI, ATSYSVEIKINIMO VAKARIENĖ IR SERTIFIKATŲ ĮTEIKIMO CEREMONIJA

Buvo paruošta siena, ant kurios mokiniai galėjo užrašyti savo įspūdžius po patirties.

Penktadienį, 12 d., buvo surengta atsisveikinimo vakarienė su sertifikatų įteikimo ceremonija.





Turkija



## SUSITIKIMAS TURKIJOJE

2024 m. spalio 7–10 d. projekto „Green Me Green Footprints“ partneriai susirinko Samsune, Turkijoje, tarptautiniam mobilumui. Mokiniai ir mokytojai iš Lietuvos, Graikijos, Italijos ir Turkijos susirinko, siekiant stiprinti aplinkosauginį sąmoningumą, patirti mokymąsi gamtoje ir stiprinti tarpkultūrinį supratimą.

## LEDLAUŽIO VEIKLA, MIŠKO MOKYKLOS APSILANKYMAS IR PASIVAIKŠČIOJIMAS GAMTOJE

Pirmoji diena buvo skirta komandos formavimui ir ryšių užmezgimui. Dalyviai dalyvavo ledus laužančiuose žaidimuose, kurie skatino bendravimą ir bendradarbiavimą.



2



Vėliau, apsilankę Miško mokykloje, dalyviai įsitraukė į orientacijos ir žygiautojų veiklas, tyrinėdami gamtą ir mokydami apie tvaraus elgesio ir pagarbos aplinkai svarbą.



## REGIONINĖS ŽEMĖS ŪKIO IR MIŠKININKYSTĖS DIREKCIJOS VIZITAS IR MEDŽIŲ SODINIMAS

Antrąją dieną projekto dalyviai tęsė pažintį su Samsuno regionu ir jo aplinkosaugos veikla. Ryte grupė apsilankė Samsuno regiono žemės ūkio ir miškininkystės direkcijoje, kur specialistai pristatė vietines iniciatyvas, skirtas gamtos išteklių apsaugai, tvariai žemdirbystei ir miškų tvarkymui. Dalyviai sužinojo apie Turkijoje taikomas priemones kovai su klimato kaita, biologinės įvairovės išsaugojimui ir bendruomenių įtraukimui į aplinkosaugos projektus. Po informatyvios prezentacijos mokiniai ir mokytojai prisijungė prie medžių sodinimo akcijos, kuri ne tik simbolizavo rūpinimąsi gamta, bet ir skatino asmeninį įsipareigojimą saugoti aplinką.

CO<sub>2</sub>





Popietė buvo skirta kultūrinei pažinčiai ir laisvalaikiui. Mokiniai apsilankė vietiniame prekybos centre, kur galėjo įsigyti suvenyrų, paragauti tradicinių turkų delikatesų ir pasikalbėti neformaliai. Vėliau grupė apsilankė autentiškoje Samsuno turgavietėje, kurioje gausu spalvingų prekių, vietos produktų ir vyrauja gyva atmosfera. Čia dalyviai turėjo galimybę pabendrauti su vietos gyventojais, išklausti jų istorijas ir pajusti kasdienio gyvenimo ritmą. Tokia patirtis padėjo jiems geriau suprasti Turkijos kultūrą, papročius ir svetingumą, tuo pačiu stiprindama tarpkultūrinį ryšį tarp projekto dalyvių.





# KELIONĖ Į KIZILIRMAK DELTĄ IR KAPIKAYA

Trečioji diena prasidėjo kelione į Kızılırmak deltą, įtrauktą į UNESCO pasaulio paveldo sąrašą, kur dalyviai stebėjo įvairią ekosistemą ir paukščių rūšis. Jie taip pat aplankė Batık minaretą Bafroje. Dieną užbaigė plaukdami kanoja Kapıkaya, patirdami nuotykį ir sustiprindami ryšį su gamta.





## UŽSIĖMIMAI PAPLŪDIMYJE IR ATSISVEIKINIMO VAKARIENĖ

Paskutinę dieną mokiniai rinko kriaukles paplūdimyje – tai buvo simbolinė veikla, skirta paminėti jų ryšį su gamta. Susitikimas baigėsi draugiška atsisveikinimo vakariene, kurioje dalyviai dalijosi prisiminimais ir stiprino tarptautines draugystes.



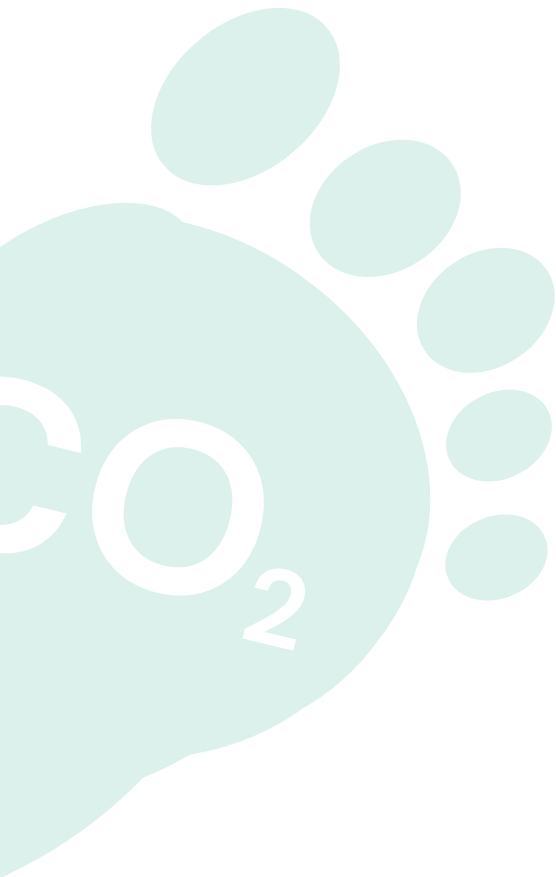
CO<sub>2</sub>





Šis mobilumas ne tik pagilino žinias apie aplinką, bet ir sustiprino vienybę, kultūrinius mainus bei bendrą įsipareigojimą siekti ekologiškesnės ir tvaresnės ateities.





Graikija



Lietuva



Italija



Turkija



**Ačiū visiems, prisidėjusiems prie projekto įgyvendinimo.**

Finansuojama Europos Sąjungos lėšomis. Tačiau išreiškiamas požiūris ar nuomonė yra tik autoriaus (-ių) ir nebūtinai atspindi Europos Sąjungos ar Europos švietimo ir kultūros vykdomosios įstaigos (EACEA) požiūrį ar nuomonę. Nei Europos Sąjunga, nei EACEA negali būti laikoma už juos atsakinga.

